

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Til:
Hardangervidda villreinutval

Att: Svein Erik Lund

Vår dato: 21.04.2022

Vår referanse: 2022/7109

Deres referanse:

Vedr. villreinkvote, jakttid og tiltak Hardangervidda 2022

Det vises til brev av 08.04.2022 fra Hardangervidda villreinutval med anbefaling til villreinnemnda vedr. fastsetting av villreinkvote, jakttid og tiltak for Hardangervidda høsten 2022.

Villreinnemnda for Hardangervidda-området gjorde følgende vedtak enstemmig i møte 20.04.2022:

Villreinnemnda for Hardangervidda-området vedtar følgende kvote, jakttid og tiltak på Hardangervidda for 2022:

- *Det tildeles en kvote på 7000 kort.*
- *Kvoten tildeles med 50 % av korttypen «valgfritt dyr» og 50 % av korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre».*
- *Det inkluderes en kalv i hver av korta. Kort utformes med to kjøttmerkelapper.*
- *Korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre» omgjøres til «valgfritt dyr» fra og med mandag 12. september.*
- *Ordinær jakttid utvides i forkant, i perioden fra og med 15. til og med 19. august.*
- *Ordinær jakttid kan utvides av villreinnemnda i etterkant, i perioden fra og med 1. til og med 7. oktober, dersom det vurderes å bli et for lavt jaktuttak frem til 30. september.*
- *Utvidelse av jakttiden gjøres for områdene sør for rv. 7.*
- *Ulike tiltak som ble gjennomført for å bidra til god felling i 2021 anbefales videreført i 2022.*

Villreinnemnda forutsetter at det blir tatt cwd-prøver av hjerne og lymfeknute av alle felte dyr som er 1,5 år og eldre. Det oppfordres også sterkt til å veie alle slakt, spesielt er dette viktig for kalv.

Av hensyn til kartlegging av cwd oppfordres det til felling av flest mulig voksen bukk på fridyrkortene.

Saken

Villreinnemnda for Hardangervidda-området skal vedta årlig fellingskvote på villrein for Hardangervidda villreinområde med hjemmel i §§ 27-29 i Hjorteviltforskriften.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan
kjohe@statsforvalteren.no / tlf. 32 26 66 24 – 90 91 98 60

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Hardangervidda villreinutval sendte ut forslag til villreinkvote for Hardangervidda 2022 på høring til alle villreinvaldene 21.02.2022, med frist for uttale 25.03.2022. Høringsforslaget var diskutert i møte i villreinnemnda 1. april, og i fellesmøte med villreinutvalet samme dag.

Etter å ha oppsummert høringsuttalelser til kvoteforslaget og tilbakemeldinger på vårmøtet 2. april, har villreinutvalet sendt over endelig anbefaling om fellingskvote for 2022. I forhold til opprinnelig forslag innebærer endelig anbefaling fra utvalget disse endringene:

- Kvota justeres fra 8000 til 7000 kort
- Jaktstart utsettes fra 10. til 15. august
- Korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre» omgjøres til «valgfridd dyr» fra og med tirsdag 12. september og ikke 6. september
- Ulike tiltak som ble gjennomført for å bidra til god felling i 2021 anbefales videreført i 2022.

Villreinutvalets anbefaling er grundig redegjort for i sin oversendelse. Justeringene etter høringen innebærer noen kompromisser for å imøtekomme kritiske røster blant rettighetshaverne. Spesielt fjellstyrene i sørvest mente at foreslått kvote på 8000 kort var for høyt. 7000 kort er en mellomløsning.

Mange mener at villreinen trenger mer ro gjennom året for å bedre sin kondisjon. Ved å utsette jaktstart fra 10. til 15. august imøtekommer en dette hensynet.

Ved å utsette omgjøring av korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre» til «valgfridd dyr» fra 12. september i stedet for 6. september, blir jegerne stimulert til å jakte bukk 6 dager ekstra før de kan skyte simle eller ungdyr på disse kortene. Dette anses å være viktig for å øke bukkeuttaket under jakta, for å bekjempe skrantesyke.

Erfaringene fra ulike tiltak som ble gjennomført i 2021 for å bidra til god felling anbefales videreført. Dette gjelder tilskudd til helikoptertransport, «live-oppdatering» på dyrepoisjoner.no, bruk av fredningssoner og tiltak for å fremme samjakt mellom vald.

Etter en grundig og helhetlig vurdering som også bygger på skrantesyke-situasjonen, legger utvalget fram endelig anbefaling til fellingskvote, jakttid og tiltak for 2022:

- Det tildeles en kvote på 7000 kort.
- Kvoten tildeles med 50 % av korttypen «valgfridd dyr» og 50 % av korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre».
- Det inkluderes en ekstra kalv i hver av korta. Kort utformes med to kjøttmerkelapper.
- Korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre» omgjøres til «valgfridd dyr» fra og med mandag 12. september.
- Ordinær jakttid utvides i forkant, i perioden fra og med 15. til og med 19. august.
- Ordinær jakttid kan utvides av villreinnemnda i etterkant, i perioden fra og med 1. til og med 7. oktober, dersom det vurderes å bli et for lavt jaktuttak frem til 30. september.
- Utvidelse av jakttiden gjøres for områdene sør for rv. 7.

Anbefalingen bygger på forutsetningen om at stammen skal forvaltes gjennom jakt framover. Uttaket er vurdert å opprettholde en kalvetilvekst på 1500 kalv i 2023. Det er sammenheng mellom jakttid og fordeling av type kort.

Kvoten forventes å gi 1500 - 2000 felte dyr. Det legges opp til et så høyt uttak av voksen bukk som

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan
kjohe@statsforvalteren.no / tlf. 32 26 66 24 – 90 91 98 60

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

mulig. Dette for å oppnå en reduksjon av andel bukk 3,5 år og eldre. Et høyt uttak vil være positivt for uttak av eventuelt cwd-smittede dyr og gi gode prøver for å avdekke cwd-forekomst i bestanden.

Det forutsettes at jegerne leverer prøve av hjerne og lymfeknuter fra alle felte dyr eldre enn kalv, samt registrerer opplysninger om alle felte dyr på www.hjorteviltregisteret.no eller appen sett og skutt.

Utvalget opplyser om at Hardangervidda villreinområde pr i dag ikke har noen vedtatte og omforente bestandsmål. Den siste vedtatte bestandsplan for perioden 2017 – 2021 hadde følgende bestandsmål:

Hovedmål: - *produsere 2.000 – 2.500 kalv årlig (målt ved kalvetelling)*

Delmål: - *simleandelen på 40 % (målt ved strukturtelling)*

- *bestandsstørrelse maks 12.000 før kalving.*

- *holde en mest mulig stabil bestandsstørrelse over tid.*

Det er ikke et mål å holde bestandsstørrelse eller kalvetilvekst opp mot maks, men dette kan svinge opp mot maks.

Vurdering

Etter funn av en bukk som var smittet av skrantesyke (CWD) under jakta høsten 2020, har statlige myndigheter tilsidesatt de tidligere bestandsmålene. Villreinnemnd og villreinutval deltar i en arbeidsgruppe nedsatt av Mattilsynet og Miljødirektoratet for å gjøre en helhetlig faglig vurdering av videre forvaltning av Hardangervidda-stammen, i lys av CWD-håndtering. Det var en samling i gruppa 24-25. januar, og neste samling er lagt til 28-29. april. Det betyr at innstilling fra arbeidsgruppa til Klima- og miljøverndepartementet (KMD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) ikke vil foreligge tidnok til å legge føringer for årets kvotebehandling i nemnda. Nemndas frist for å vedta årets kvote er 1. mai.

En må være forberedt på at kvotefastsettelsen fra villreinnemnda kan bli vurdert og overprøvd av Miljødirektorat og/eller Mattilsyn dersom vedtaket ikke vurderes å være forsvarlig i forhold til bekjempelse av CWD.

Viktige momenter fra vurdering av CWD-situasjonen i forhold til årets kvotefastsettelse er:

- Mattilsynet legger til grunn at rundt 5-6 dyr på Hardangervidda trolig er smittet av CWD, basert på sine statistiske modeller
- Det er mål om å utrydde skrantesyke selv om Mattilsynet vurderer muligheten til å være liten
- Bukk har tre ganger så høy mulighet for å være smittet som andre dyr, og jo eldre dyrene er jo større sjanse er det for at de er smittet
- På denne bakgrunnen er det mål om å redusere andel voksen bukk til et minimum, både for å redusere smitterisiko, men også for å ta ut dyr med størst mulighet for å påvise smitte i prøvesammenheng
- Det er uenighet om hvor mye villreinstammen skal reduseres, der den ene ytterligheten er å redusere til et «genetisk minimum» mens den andre ytterligheten er å holde bestanden lav men såpass stor at den kan forvaltes gjennom ordinær jakt. Det er vurdert til å tilsvare en årlig tilvekst på 1500 kalv og en bestand på 1500 dyr før kalving
- Et genetisk minimum kan tilsi under 1000 dyr, uten at dette er tallfestet. Det betyr at uttak bør skje ved «profesjonelle» jegere for å øke presisjonen i uttaket, og ikke ved vanlig jakt
- Bestand på «genetisk minimum» vil gi et lavt antall CWD-prøver årlig for å kunne overvåke eventuell smitte i bestanden

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan

kjohe@statsforvalteren.no / tlf. 32 26 66 24 – 90 91 98 60

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

- Med tilvekst på 1500 kalv kan en oppnå årlig uttak på ca. 1000-1400 dyr og like mange CWD-prøver, med større mulighet til å avdekke eventuell smitte i bestanden
- Det antas at en bestand på 4500 dyr med minimalt innslag av voksen bukk og 1500 kalver er et greit kompromiss for å forvalte bestanden basert på dagens kunnskap
- Om en finner 1-3 nye dyr med CWD-smitte vil ikke det uten videre endre situasjonen fordi en legger til grunn at flere dyr allerede er smittet
- Dersom en avdekker et større antall dyr med smitte, slik tilfellet var i Nordfjella med til sammen 19 syke eller smittede dyr, vil det tyde på et utbrudd av CWD, noe som gir en helt ny situasjon for Hardangervidda

I tillegg til kvotefastsettelse skal nemnda vurdere utvidet jakttid. Miljødirektoratet kan utvide jakttid før ordinær jaktstart 20. august, mens villreinnemnda kan utvide jakttiden med inntil 14 dager i etterkant. Jakt-tider fastsettes som lokal forskrift og må sendes på høring for endelig utvidelse vedtas. Villreinnemnda bør også ta stilling til fremskyndet jakt fra 20. til 15. august og sende uttalelse om dette til Miljødirektoratet som fatter endelig vedtak etter høring.

For å øke bukkeuttaket anbefales det å utvide jakta før ordinær jakt. På grunn av brunst i siste del av september, har det liten verdi å forlenge jakta i etterkant av ordinær jakt. Forlengelse av jakta bør bare skje dersom den samlede fellingen under jakta er lav når ordinær jakt går mot slutten.

Det forutsettes at prøvetaking blir en pliktig del av jaktutøvelsen. Innførte ordninger som skal bidra til at det sendes inn prøver fra alle voksne dyr videreføres. Nemnda bør støtte dette arbeidet, men ber om at direktoratene bidrar aktivt til at dette merarbeidet for jegerne blir så rasjonelt og effektivt som mulig.

Det må understrekes at villreinstammen på Hardangervidda allerede er kraftig redusert fra bestanden som var før høsten 2020, og at andel bukk også er sterkt redusert. Det er en antatt vinterbestand på 5500 dyr før kalving i år, og en forventet kalvetilvekst på 1750 kalv. Med mål om å felle 1500-2000 dyr under jakta, vil bestanden etter jakt kunne ligge på 4500 dyr med høy simleandel og minst mulig voksen bukk over 3,5 år. Dette betyr en høy andel produktive simler i bestanden, og det er nødvendig å ta ut ungdyr og kalv for å holde bestanden lav innenfor de nevnte rammer. De bør oppfordres til å ta ut små dyr av simler, kalv og ungdyr.

Bestandsstørrelse og omsøkt kvote anses forsvarlig. Søknaden vurderes å være i tråd med kap. 3 og tilhørende §§ i Forskrift om forvaltning av hjortevilt.

Det er anbefalt at det blir lagt opp til et høyt uttak av bukk også villreinområdene rundt Hardangervidda og Nordfjella for å kunne avdekke evt. spredning av CWD-smitte fra Nordfjella og Hardangervidda.

Det har vært vurdert å belønne uttak av bukk med CWD-prøve med opptil 1500 kr, men det er ikke foreslått.

Det bør vurderes å innføre krav om veiing av kalv.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Hardangervidda-området vedtar følgende kvote, jakttid og tiltak på Hardangervidda for 2022:

- Det tildeles en kvote på 7000 kort.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan
kjohe@statsforvalteren.no / tlf. 32 26 66 24 – 90 91 98 60

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

- Kvoten tildeles med 50 % av korttypen «valgfriddt dyr» og 50 % av korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre».
- Det inkluderes en ekstra kalv i hver av korta. Kort utformes med to kjøttmerkelapper.
- Korttypen «voksen bukk 2,5 år og eldre» omgjøres til «valgfriddt dyr» fra og med mandag 12. september.
- Ordinær jakttid utvides i forkant, i perioden fra og med 15. til og med 19. august.
- Ordinær jakttid kan utvides av villreinnemnda i etterkant, i perioden fra og med 1. til og med 7. oktober, dersom det vurderes å bli et for lavt jaktuttak frem til 30. september.
- Utvidelse av jakttiden gjøres for områdene sør for rv. 7.
- Ulike tiltak som ble gjennomført for å bidra til god felling i 2021 anbefales videreført i 2022.

Behandling i Villreinnemnda

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt, med avsluttende tillegg, og ta ut «ekstra» i kulepunkt 3.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker fra kunngjøringsdato. Eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet, Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss eller sfovpost@statsforvalteren.no

Med helsing

Endre Lægreid (s)
Leiar

Kjetil Heitmann
Sekretær

Kopi:
Miljødirektoratet

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan
kjohe@statsforvalteren.no / tlf. 32 26 66 24 – 90 91 98 60